

УДК 821.161.2

DOI: 10.31652/3041-1084-2023-2-27-38

**«У МІСЦІ СВІТЛОМУ, У МІСЦІ КВІТУЧОМУ,
У МІСЦІ СПОКІЙНОМУ»: LOCUS AMOENUS
У МАЛІЙ ПРОЗІ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА
(НА МАТЕРІАЛІ НОВЕЛИ «ВИНО З ТРОЯНД»)**

**«IN A BRIGHT PLACE, IN A BLOOMING PLACE, IN
A PEACEFUL PLACE»: LOCUS AMOENUS IN VASYL
SYMONENKO'S SHORT PROSE (BASED ON THE MATERIAL
OF THE STORY «THE ROSE WINE»)**

Деркачова О. С.,*orcid.org/0000-0002-6326-4471**доктор філологічних наук, професор,**професор кафедри педагогіки початкової освіти**Прикарпатського національного університету**імені Василя Стефаника*

У статті проаналізовано новелу з однойменної збірки малої прози Василя Симоненка «Вино з троянд» та розглянуто особливості оприсутнення locus amoenus у цьому творі. Визначено однією з особливих рис текстів цієї книжки пошук героями затишку та спокою: у щирій розмові, в улюбленій справі, у дитячих спогадах, у перебуванні на природі. Найцікавішою у цьому плані є новела «Вино з троянд», у якій поєднано християнську та романтично-казкову традицію зображення місця зустрічі закоханих, що і стає locus amoenus. Locus amoenus, відомий ще з часів античної та середньовічної літератури, інтерпретовано як місце благоденства, що часто постає в художніх творах як прекрасна та затишна місцина з квітами, деревами, водоймою, де зустрічаються закохані. Це місце у новелі постає в образі саду, який доглядає один із головних героїв. І в цьому його найбільша цінність, адже він не дарований кимось чи віднайдений випадково, а створений дбайливими руками садівника після того, як він переживає та проживає важку втрату близької та дорогої людини. Місце благоденства трактується через біблійну традицію зображення райського саду, це

й Едем, і сад у Пісні над Піснями Соломона, а також через традицію зображення саду і квітників у християнських казках Г. К. Андерсена. У першому випадку — це повернення до втраченого райського саду, у другому — це віднайдення такого саду для себе і для коханої, у третьому — пошук райського куточка на землі, зустрічі та розмови з квітами, відшукування серед них душ тих, хто знайшли спокій у місці тихому та квітучому. У новелі Василя Симоненка квітучий сад, створений руками Андрія, немов куточок раю на землі. Вирощувати та плекати його він почав після смерті мами і радо ділився його щедротами з усіма охочими, і не лише щедротами, а й казками-розповідями про квіти. У цьому ж саду він чекає на Ольгу, розмова з якою стає початком чогось особливого та важливого. Через інтерпретацію *locus amoenus* робиться висновок, що ключовим у світовідчутті героїв цієї новели є духовність та душа, а краса зовнішня — поняття умовне та несуттєве, також сад у новелі — це місце, де можна бути справжнім та по-справжньому, звільнитися від тавра людини радянської.

Ключові слова: новела, *locus amoenus*, екзистенційна комунікація, символи, сад, квітник.

The article deals with the short story from Vasyl Symonenko's book of prose «Vyno z Troyand (The Rose Wine)» and considers the characteristics of the presence of *locus amoenus* in this text. One of the special features of the texts of this book is the search for quietness and peace by the heroes: in a sincere conversation, in a favorite activity, in childhood memories, in being with nature. The most interesting in this aspect is the short story «Vyno z Troyand (The Rose Wine)», which combines the Christian and romantic fairy-tale tradition of depicting the meeting place of lovers, which becomes the *locus amoenus*. *Locus amoenus*, known since ancient and medieval literature, is interpreted as a place of well-being, which often appears in writings as a beautiful and cozy place with flowers, trees, and a pond where lovers meet. This place appears in the short story as an image of a garden tended by one of the main characters. And this is its greatest value, because it is not gifted by someone or found by chance, but created by the careful hands of a gardener after his experience of the heavy loss. The place of well-being is interpreted through the biblical tradition of the image of the Garden of Eden, the garden in Solomon's «Song of Songs», as well as through the tradition of the image of the garden and flower

gardens in the Christian fairy tales of Hans Christian Andersen. In the first case, it is a return to the lost garden of paradise, in the second case, it is the discovery of such a garden for oneself and a loved one, in the third case, it is a search for a heavenly corner on earth, meeting and talking with flowers, searching among them for the souls of those who found peace in the quiet and blooming place. In Vasyl Symonenko's short story, a blooming garden created by Andriy's hands is like a corner of heaven on earth. He began to grow and care for it after the death of his mother and gladly gave its fruits, and not only fruits, but also fairy tales about flowers. In the same garden, he is waiting for Olha, the conversation with whom becomes the beginning of something special and important. Through the interpretation of the locus amoenus, it is concluded that spirituality and the soul are the main in the worldview of the heroes of this short story, while external beauty is a conditional and not important. The garden in the novel is a place where heroes can be real and truly free from the stamp of a Soviet man.

Keywords: short story, locus amoenus, existential communication, symbols, garden, flower garden.

Постановка проблеми. Збірка малої прози Василя Симоненка «Вино з троянд» побачила світ у 1965 році. Невеличка за обсягом, проте привертала і привертає увагу дослідників як малої прози, так і творчості автора. Ця книжечка — своєрідний мікс сумних та веселих історій із присмаком драми, в центрі якої не людина, яка діє, а людина, яка переживає і живе, при чому живе не думками про велику тоталітарну державу та вишукує засоби прославлення її, як би то мало бути у соцреалістичній естетиці, а зосереджена на собі та своїх почуттях, людина, яка слухає не новини, а своє серце, дивиться не в телевізор, а в очі того, хто поряд. Власне, екзистенційний вимір людини завжди був естетичною домінантою творчості цього автора [10].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. До вивчення авторського письма цієї збірки вдавалися Е. Балла, В. Барчан, М. Білан, Н. Герасименко, Г. Гримич, М. Ільницький А. Печарський, Є. Сверстюк, Л. Тарнашинська, А. Ткаченко.

Е. Балла вбачала художню майстерність В. Симоненка-прозаїка в умінні вдало застосовувати «різні форми наративу відповідно до художнього задуму, програмуючи в такий спосіб ступінь заглиблення в психологію персонажів, вираження власне авторської позиції, емоційну

тональність, сюжетно-фабульну скомпонованість тощо» [2, с. 133]. На її думку, найбільш «адекватною для втілення авторської ідеї для В. Симоненка є третьоособова нарація» та «всезнаючий» наратор, який «легко проникає в психологію своїх героїв і, займаючи стосовно них як зовнішню, так і внутрішню фокалізацію, зображує ситуацію, створюючи ілюзію об'єктивності опису» [2, с. 134].

На думку В. Барчан, «доцільно проаналізувати прозові твори В. Симоненка крізь призму екзистенційно-антропологічних проблем, зокрема проблеми екзистенційної комунікації, яка спрямована на внутрішній, духовний світ особистості, оприявлення та утвердження її екзистенції» [4, с. 110]. Дослідниця визначила філософське мислення автора як «співзвучне з теоретичними доктринами екзистенційно-антропологічної європейської філософії. Воно детерміноване як умовами суспільно-політичного буття, а саме нівеляцією особистісного початку в умовах тоталітарного режиму, так і факторами особистісного буття і спрямоване на осмислення неповторності, унікальності людської особистості, свободи екзистенції та оприявненні її в екзистенційній комунікації, діалогіці» [4, с. 111].

В. Дмитренко звертає увагу на те, що мала проза В. Симоненка «репрезентує таку художню картину світу, в якій справжню цінність становлять щирість, любов, людське життя, сповнене злагоди й миру [...] Художня картина світу митця має хронотоп, що локалізується в сучасному для літератора часі, з подіями, місце яких обмежене рідним селом автора й невеличким містом, що дозволяє писати про близьких серцю знайомих людей, звичайні життєві потреби яких достойні пензля майстра» [6, с. 117].

А. Печарський зосереджує свою увагу на морфології малої прози В. Симоненка з погляду композиційної структури, зазначаючи, що «заголовок, початок і закінчення твору підсилюють символічно-сміслову єдність усієї композиційної структури. Адже з погляду жанрології (генології) прозова збірка «Вино з троянд» містить у своїй основі класичну загальноєвропейську модель сучасної новели» [8, с. 36].

Постановка завдання. У малій прозі цього письменника-шістдесятника літературознавці відслідковують багатоплановість та багаторівневість як у структурі самих оповідей, моделюванні характерів персонажів чи їхньої комунікативної взаємодії, використанні

деталей-напівнатяків, так і символної архітекτονіки. На нашу думку, одна з особливостей збірки «Вино з троянд», чим вона і приваблює читача, — це її затишок і відчуття спокійного місця, де би персонажі не перебували, або ж пошук тієї місцини, замкнутого простору, де буде спокій душі та затишок для серця, того місця, в якому людина відпочиває, почувається захищеною чи потрібною. Розглянемо таке місце затишку та спокою на прикладі новели «Вино з троянд» та його функцію у творі.

Виклад основного матеріалу. Загалом, ще з часів античності існувало уявлення та мрія про місцевість, віддалену і прекрасну, в якій життя протікає спокійно та вмиротворено. *Locus amoenus* — ось воно, місце благоденства, в якому людина і світ, зокрема природа, досягли свого єднання, це також відчуття радості від нього.

Класичний *locus amoenus* мав три основні елементи: трава, дерева, вода. Часто це може бути сад у віддаленій місцині, а також образ ідеального місця, раю на землі. В античній поезії це було місце зустрічі закоханих, а у творах Овідія ці місцини почали приховувати небезпеку для тих, хто там опиняється. Згодом, у середньовічній літературі, *locus amoenus* став образом недосяжного, але такого омріяного раю, часто митці зображали весняний пейзаж, в якому дзвенять струмки, ростуть прекрасні квіти та дерева, виспівують птахи, блукають звірі. Нерідко це був дивовижний сад [13], місце любовних утіх, відновлення сили людської сексуальності, місце богині любові та родючості [12]. Також цей локус у середньовічних поетиках розглядався як один із поетичних реквізитів [7]. Е. Р. Курціус так писав про нього: «Це був граний тінистий куток природи. Як мінімум, бодай одне (або кілька) дерев, лука, джерело чи струмок. До цього можна було ще додати пташиний щебет і квіти. В особливо вишуканих прикладах все оживлював подих вітру» [7, с. 220]. На думку дослідника, *locus amoenus* «послужив сценарієм не лише для пасторальної, а й перейшов і до любовної поезії...» [7, с. 225].

Місце благоденства для своїх героїв автори шукають завжди. Це можуть бути розкішні будинки, теплі затишні кімнати, кав'ярні з ароматними напоями, а також місцини живої природи. Такий затишок шукав для своїх героїв і Василь Симоненко. Це і місцина на природі, і дім, і розмова між близькими людьми, і закутування у спогади.

Сама назва збірки «Вино з троянд» «має глибоке символічне значення, огорнене багатовіковими святобливими переказами,

міфами й давніми народними звичаями, зокрема серед римлян [8]. А в однойменному оповіданні вино з троянд виступає символом міцного, вірного та щирого кохання, для якого на першому місці духовне начало. Це та любов, яка «довготерпить, любов милосердствує, не заздрить, любов не величається, не надимається, не поводить нечемно, не шукає тільки свого, не рветься до гніву, не думає лихого, не радіє з неправди, але тішиться правдою, усе зносить, вірить у все, сподівається всього, усе терпить!» Головні герої — носії скарбів, закладених Богом: любові, терплячості, вмінні не тільки бачити красиве, а й відчувати його, бачити не лише тіла, а прекрасні душі.

Вона — дівчина з княжим ім'ям Ольга, на яку «задивлялися навіть дідугани, і вже рідко який хлопець не міряв очима з голови до п'ят. В одних у зорі світилося захоплення, в других — неприхована хіть, а треті милувалися нею, як шедевром краси» [9, с. 167]. Він — той, який «ніколи не зважувався підійти до неї. Та й куди йому, кульгавому горбаневі, було сікатися» [9, с. 167]. Справжність головних героїв розкривається саме у місці квітучому, відмежованому від інших, ізольованому від зайвих очей та слів просторі — у саду-квітнику Андрія.

У новелі присутні два сади — колгоспний, в якому працює головний герой, і його власний. І саме у колгоспному він обіцяє Ользі зробити до її весілля вино з пелюсток троянди, проте більше про цей сад немає жодної згадки. А садом-ідилією, що нагадує райський сад, є другий, дбайливо вирощений і доглянутий Андрієм, місце, куди він пускає не всіх, територія, до якої не можна приступити без дозволу, чим нагадує Едемський сад, сотворений Богом. А охороняють його сусідські хлопчакі: «Це були вірні Андрієві друзі і надійні охоронці його квітів та саду. Того, хто наслілювався зірвати без дозволу бодай гроно винограду чи квітку, піддавали безпощадному остракізмові. Його цькували так настійливо і жорстоко, як це можуть робити лише діти» [9, с. 168].

Вони є не лише охоронцями саду, а й вдячними слухачами Андрієвих оповідей: «Ці голомози квітникарі вечорами, як мухи, обсідали Андрія. Він розповідав їм, що бачать у снах квіти, як вони перешіптуються з сивими зорями, вигадував казки про дивовижні краї, де квіти не тільки пахнуть, а й розмовляють, і ходять, і граються в піжмурки, а в'януть лише тоді, коли в тій країні з'являється хоч одна нещаслива людина [9, с. 168]. «Квіти люблять щасливих», — запевняє хлопчаків Андрій і каже, що хто знайде незаплакану квітку, той буде щасливим.

І тут вбачається нам андерсенівська квіткова традиція, та й сад у його казках з'являється неодноразово як велика цінність і скарб [3]. Наприклад: «Навколо палацу був великий сад з вогненно-червоними і темно-блакитними деревами. Листя і гілля на них весь час коливалося, і плоди сяяли, наче золото, а квіти — як палаючі вогні», «Вона прослизнула в сад і зірвала по квітці з грядки кожної сестри, послала рукою тисячі поцілунків батьківському палацу і піднялась крізь темне синє море нагору» («Русалонька»); «Ти була, за містом, де стоїть великий палац, — влітку у ньому живе король, — і де такий чудовий сад з квітами? Пам'ятаєш лебедів, які підпливали до тебе за крихтами хліба? Ось там у квітів і бувають справжні бали!» («Квіти маленької Іди») [1]. А розмова маленької Іди зі студентом нагадує розмови Андрія з хлопчиками та Ольгою:

— Знаєш що? — сказав студент. — Сьогодні вночі квіти були на балу, от вони тепер і посхиляли голівки.

— Та квіти ж не танцюють! — здивувалася Іда.

— Танцюють! — заперечив студент. — Ночами, коли темно і всі ми спимо, вони весело танцюють одна з одною. Майже кожну ніч у них буває бал.

— А дітям не можна піти до них на бал?

— Можна, — сказав студент. — Адже маленькі маргаритки і конвалії також танцюють» [1].

«Ольга прийшла в неділю зранку. Вона була така прекрасна, що відразу якось похнюпились квіти, а господар відчув себе нікчемою і не знав, де подітися.

— Це правда, що суха квітка, знайдена росяного ранку, віщує щастя? — запитала вона в Андрія.

Язик у хлопця прикипів до піднебіння, очі застигли від подиву.

— Хто... Від кого ти чула про це?

— Я приходила до тебе вчора ввечері і слухала, що ти казав дітям. Так то правда чи ні?

— Ні. То я сам вигадав. — Андрій заховав очі в куцх півоній.

Ольга зітхнула.

— Жаль, що я не вмію так гарно видумувати» [9, с. 169].

Ольга приходить до саду Андрія саме вранці після розповіді квітникаря про щасливу квітку, отже, прагне знайти її та щастя.

Варто зазначити, що Андрій — єдиний, з ким Ольга говорить: «Приходили боязко до її воріт і натхненно говорили про кохання, а вона тільки слухала і мовчала» [9, с. 167].

На думку В. Барчан, «в образі Ольги автор показав природну потребу людини у відчутті себе як екзистенції. Тож її риторичне питання: «Хіба моя врода — це я?» — цілком закономірне, як природно зумовленим є пошук душею спорідненої душі: «Я хочу, щоб хтось полюбив мене, а не мою красу», — зізнається дівчина Андрієві. В оповіданні «Вино з троянд» осмислення проблеми екзистенційної комунікації здійснюється в руслі висловленої Ясперсом у праці «Філософія» думки, згідно з якою «життя людини не є чимось чисто об'єктивним подібно до життя тварини, а становить одне ціле з душею, яка настільки ж залежить від тіла, наскільки зі свого боку визначає його» [4, с. 110].

Цікавитися квітами та садом Андрій починає після того, як втративши матір, пережив екзистенційну самотність: «До квітів принадився, відколи померла мати. В його садибі не росла ніяка городина, лише виноград, яблуні, вишні і квіти, квіти. І могила матері з ранньої провесни аж до бабиного літа квітувала, мов клумба» [9, с. 167]. Образ саду — віднайдений рай, тихе місце, де «Душі їх у блаженстві перебуватимуть» (Пс. 24,13), яблука — символізують любов, у тому числі і тілесну, та й спілкування молодих людей починається у саду, де вони збирали яблука. Виноград символізує духовне життя та відродження, виноградну лозу приносять Мойсею посланці як символ Землі Обітованої: «І прибули вони аж до долини Ешколу, і витяли там галузку з одним гроном винограду, і вдвох понесли його на жердині; також узали із гранатів та з фіг» (Числа 13:23), виноград — один із символів Ісуса Христа. А у Псалмі 119 читаємо: «Блаженний кожний, хто Господа боїться, хто Його дорогами ходить. Ти плоди своїх рук споживати будеш. Щасливий ти — і буде тобі добре. Твоя дружина — як родюча лоза виноградна при стінах твого дому».

В Андерсена в «Історії однієї матері» змальована теплиця смерті так: «Потім вона увійшла до величезної теплиці Смерті, де росли упереміж квіти і дерева; тут цвіли під скляними ковпаками ніжні гіацинти, там росли великі, пишні півонії, тут — водяні рослини, одні свіжі і здорові, інші — напівзів'ялі, обвиті водяними зміями, стиснуті клішнями чорних раків. Були тут і прекрасні пальми, і дуби, і платани; росли і петрушка і запашний кмін. У кожного дерева, у кожної квітки

було своє ім'я; кожна квітка, кожне дерево було людським життям, а самі люди були розкидані по всьому світу: хто жив у Китаї, хто у Гренландії, хто де. Траплялися тут і великі дерева, що росли в маленьких горщиках; їм було страшно тісно, і горщики трохи не лопалися; зате було багато і маленьких, жалюгідних квіточок, що росли в чорноземі і були обкладені мохом, за ними, як видно, дбайливо доглядали. Нещасна мати нахилилася до кожної, навіть найменшої, квіточки, прислухаючись до биття її сердечка, і серед мільйонів упізнала серце своєї дитини!» [1]. Реальне життя авторів бачиться холодним і жорстоким, а потойбіччя — це тепла та квітуча місцина, із квітами, місцевість, де Бог насадив сад (Бут 2:8). Є в Андересна і казка «Райський сад», у якій головний герой прагне віднайти його і острів блаженства, і йде туди дорогою смерті. Згадаймо, що головний герой новели В. Симоненка починає захоплюватися квітами після втрати мами і немов створює райський куточок на землі, куди може завітати і душа найдорожчої людини. Він, наче добрий казкар, розповідає дітям історії про чарівні квіти, що можуть оживати, і про пошуки людиною отих, найсправжніших. І саме тут він чекає щовечора на свою кохану, навіть не наважуючись помислити, що вона може прийти до нього, а не по квіти.

Сад Андрія у новелі В. Симоненка напрочуд нагадує сад із Пісні над Піснями царя Соломона, в якому він є місцем зустрічі закоханих, місцем їхніх розмов та любовщів, місцем, де ростуть квіти, виноград та яблука гранатів. Місцем, в якому він та вона розкривають та відкривають себе один для одного: «Прийшов я до саду свого, о сестро моя, наречена! Збираю я мирру свою із бальзамом своїм, споживаю свого стільника разом із медом своїм, п'ю вино я своє зо своїм молоком!... Споживайте, співдрузі, пийте до схочу, кохані!» (Пісня над піснями 5:1). Зрештою, любов солодша за вино: «Нехай він цілує мене поцілунками уст своїх, бо ліпші кохання твої від вина!» (Пісня над піснями 1:2). У Симоненка читаємо: «Він дарував розкішні букети нареченим, і всі були йому вдячні, і всі шанували його, а йому ж хотілося випити хоч краплю кохання» [9, с. 168]. Обіцяючи Ользі приготувати на її весілля особливе вино, Андрій таким чином виокремлює її з-поміж інших дівчат, адже іншим він просто дарує букети:

— Чи й мені ти подаруєш букет на весілля? — запитала якось Ольга, коли в саду трусили яблука. Він мало не отерп від несподіванки, але мовив:

— Ти вибереш сама, які захочеш. — Потім він посміливішав і сказав: — У мене їх дуже багато. І ще, коли захочеш, до твого весілля я зроблю вино з пелюсток троянди.

— Вино з троянди? — здивувалася дівчина. — Таке й вигадеш.

— Не віриш? — захвилювався він. — Те вино — як ніжність. Коли прийдеш по квіти, покуштуєш [9, с. 168].

Частина подій у біблійному тексті також розгортається у квітнику : «Куди твій коханий пішов, о найвродливіша з жінок? Куди спрямував твій коханий? Бо ми пошукаємо його із тобою. Мій коханий пішов до садочка свого, в квітники запашні, щоб пасти в садках і збирати лілеї. Я належу своєму коханому, а мені мій коханий, що пасе між лілями! (Пісня над піснями 6:1-3); Зійшла я в оріховий сад, щоб поглянути на пуп'яночки при потоці, щоб побачити там, чи зацвів виноград, чи гранатові яблуні порозцвітали? (Пісня над піснями 6:11); «Устанемо рано, й ходім у сади-виногради, подивимося, чи зацвів виноград, чи квітки розцвілись, чи гранатові яблуні порозцвітали?... Там кохання своє тобі дам!» (Пісня над піснями 7:12). У квітнику чи саду закохані шукають одне одного, разом споглядають, як усе розквітає.

В. Симоненко описує у своїй новелі лише початок кохання, тому воно, звісно ж, ще не таке розкуте, немає ще тілесного зближення. Є лише місце побачень і некваплива розмова, в якій головні герої бачаться абсолютно по-іншому і одне для одного, і для самих себе.

Ольга з Андрієм ділиться сокровенним про те, що краса її їй не нагорода, а свого роду покара, хрест, який вона несе, адже що краса зовнішня? Мине, і сліду не лишиться:

— Я хочу, щоб хтось полюбив мене, а не мою красу, чорні брови та рожеві щічки. — Вона помітила, що Андрій хоче вклинцювати своє слово, і заговорила ще швидше: — Що та краса? Вітри видублять шкіру, дощі змиють рум'янець! Натягаєшся ящиків на токах, попогнеш спину на буряках — де та й врода дінеться...

Вона замовкла, і Андрій не знав, що сказати.

— Ну, скажи, Андрію, коли висушить мене праця та негода, чи буду любою для того, що спокусився красою?

— Не знаю, Ольго, — щиро зітхнув хлопець. — Не знаю, хто б тебе зміг не любити отаку!

— Я не весь вік такою буду, Андрію, — мовила сумно. — Так мені можна нарвати квітів?» [9, с. 169].

І як тут не згадати ще одну біблійну цитату про те, що усе марнота марнот.

Андрій щирий у своєму нерозумінні, адже знають, що таке мати фізичні вади, проте згодом починає відчувати — так, як відчуває свій живий та квітучий сад, так, як інтуїтивно відчула його Ольга, адже не зірвала жодної квітки, бо шкода. Вона обіцяє повернутися до цього затишного квітучого місця і вже сама просить, щоб Андрій приготував на її весілля вино з троянд, ідесь читач розуміє, що весілля це може бути її та Андрія, з яким їй спокійно та добре серед квітів та дерев, де ведуться неквапливі розмови, де можна слухати надзвичайні історії про квіти та любов, де можна бути по-справжньому.

Висновки. Сад в аналізованій нами новелі Василя Симоненка є своєрідним замкненим простором, таким інакшим, таким не схожим на простір тогочасної радянської людини, справжнім місцем благоденства — місцем зустрічі закоханих, місцем особливим, що показує істинність і справжність того, що насправду є важливим. Нагадуючи сад біблійний та сад-квітник із християнських андерсенівських казок, *locus amoenus* В. Симоненка стає місцем сховку для пари, чие кохання от-от розквітне, як найдивовижніша квітка, тим тихим та квітучим місцем, де герої стають справжніми і постають перед читачем інакше. Місце благоденства у новелі — той простір, де душі знаходять спокій та прихисток серед агресивного, матеріально обтяженого світу, радянської дійсності, в якій людина не почувалася ні вільно, ні затишно. І виникає він не спонтанно, герої не віднаходять його випадково, він створений руками людини для себе і для іншого.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андерсен Г. К. Казки. URL: https://e-bookua.org.ua/dyt/475-andersen-g-k-kazki-zbrka.html#google_vignette (дата звернення: 24.05.2019).
2. Балла Е. Наративний дискурс малої прози Василя Симоненка. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства* : зб. наук. праць / відп. ред. І. В. Сабадош. Ужгород, 2014. Вип. 19. С. 132–137.
3. Бакіна Т. Флористичні образи в казках та історіях Г.-Х. Андерсена. *Національна ідентичність в мові і культурі* : збірник наукових праць. За заг. ред. О. Г. Шостак. Київ : Талком, 2021. С. 23–27.

4. Барчан В. Філософські аспекти художньої прози Василя Симоненка. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства* : зб. наук. праць. відп. ред. І. В. Сабадош. Ужгород, 2015. Вип. 20. С. 109–114.
5. Деркачова О. Притчевий характер казок Г. К. Андерсена (на матеріалі казки «Історія однієї матері»). *Творчість Ганса Крістіана Андерсена : реалії ХХІ століття : матеріали наукової відео-конференції з міжнародною участю (м. Івано-Франківськ, 28 травня 2020 р.)*. Редкол.: І. В. Козлик (голова) й ін. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. С. 17–24.
6. Дмитренко В. Художня картина світу в малій прозі Василя Симоненка. *Рідний край* : альм. Полтав. нац. пед. ун-ту. Голов. ред. М. Степаненко. Полтава, 2015. №1 (32). С. 117–121.
7. Курціус Е. Р. Європейська література і латинське середньовіччя. Львів : Літопис, 2007.
8. Печарський А. Новелістичній краплині поетичного всесвіту Василя Симоненка. *Слово і час*. 2013. № 9. С. 34–43.
9. Симоненко В. Вино з троянд. *Симоненко В. Вибране*. Київ : Школа, 2002. С. 167–170.
10. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво : профілі на тлі покоління (історико-літературний та поетикальний аспекти). Київ : Смолоскип, 2010. 632 с.
11. Bachelard G. *The Poetics of Space*. New York : Penguin Group, 2014.
12. Evett D. *Paradice's Only Map: The Topos of the «Locus Amoenus» and the Structure of Marvell's «Upon Appleton House»*. URL: <https://archive.org/details/paradicesonlymap00osma> (дата звернення: 17.10.2023).
13. Samson A. *Introduction Locus amoenus: Gardens and Horticulture in the Renaissance*. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.1477-4658.2010.00714.x> (дата звернення: 24.05.2019).